

stah Slovensko ljudske stranke in da Samostojna nima med slovenskim ljudstvom nobenih korenic. Napovedovali smo od začetka, da Samostojna nima nobene velike prihodnosti, ker na takem temelju ni mogoče zasnovati velike in trajno obstajajoče stranke. Mogoče bi bilo doseči samo za neki čas delne uspehe, narediti nekaj zgage, zasaditi klin v organizacijo drugih kmečkih strank, a trajnih uspehov na temelju programa Samostojne ni mogoče doseči. Najavnejše volitve in razni drugi znaki pa kažejo, da ta stranka ne bo dosegla niti začasnih uspehov. Prišla je in odšla bo, kakor ameriški cirkus, ki naglo postavi barako za menžarijo, dela silno reklamo, preskrbi svojim podjetnikom nekaj lahkega dobička, pa čez noč zopet izgine.

Samo kmečki program Samostojne.

Na samo kmečkem programu se še nikjer na svetu ni ustanovila ribena stranka. Noben kmet ni samo kmet, oziroma teh kmetov bo zelo malo. Vsak kmet ima še različne druge stvari v glavi: eden je katoliški, drugi s hodomiselnega mišljenja, v gospodarskem vprašanju je eden kapitalističen, drugi morda socijalističen ali združniških nazoren eden je napreden, drugi je konservativen ali starokapiten. Samostojna bi se hotela biti neka stranka kmetov, ki bi bili samo kmetje in ne imeli nobenih drugih nazoren! Ilo bi se reklo ubiti na deželi vsako duševno življenje in vsak duševni razvoj. Slednjič tudi kmet ni ta o materija, teden, tudi on misli in zahteva različne nazore in duševne pojave, zlasti, ako taki pojavi segajo v njegovo duševno življenje in gospodarstvo. Mogoče je kmečka organizacija kot stanovski zastop, kakor imajo svoje zastope tudi drugi stanovi, a nemogoča je kmečka stranka, s tako praznim programom, kakor je naša Samostojna. Ako bi spravili vse kmete pod klobuk te stranke, bi se razletela zopet v najkrajšem času, kakor hitro bi se pojavilo kakšno načelno vprašanje.

Samostojna — čudna družba.

Poglejte, kako čudna družba je sicer Samostojna. Na Stajerskem je njeno glavno jedro armade bivših Stajercijancev, torej ljudi, ki so načelno nasprotniki našega naroda in države. Na Kranjskem so njeni glavni organizatorji bivši pristaši narodno napredne stranke, razni kmečki magnati po deželi, trgovci in kramarji, ki so pač več ali manj radikalno narodni, a imajo v kmečkem in socialnem vprašanju silno kapitalistične nazore. Glavna točka jim je boj zoper klerikalizem. Zlasti med begunci se pa tudi dobe ljudje, ki stoje v socialnem vprašanju na zelo radikalnem skoraj socialističnem stališču. Kako hočete te celo v kmečkih stanovskih vprašanjih tako različna stremjenja spraviti pod en klobuk.

Slovensko ljudstvo je pokazalo, da se ne mara spuščati v polzkušanje z novo kmečko stranko, o kateri ne ve ničesar drugega, kakor da jo vodijo večinom taki, katere je poznalo doslej, kot voditelje nemškutarije ali pa slovenskega kapitalističnega liberalizma, in ki mu, na toliko perečih vprašanj ne ve odgovoriti ničesar. Ostati hoče pri stranki, ki ima širok, kulturni program, ki ne kriči samo: kmeta, kmeta! — ampak ki je kmetu tudi odkazala njegovo stališče v človeški družbi.

Vojni vjetniki iz Italije se vračajo.

Slednjič bo žarek radosti šinil v srce marsikatero slovensko matere in žene: naše vojne vjetnike dobimo iz Italije nazaj. Bilo je v resnici strahno, da so morali nadaljevati svoje vjetništvo skoraj pet četrt let po končani vojni! To je tekom sedanjih zapletljivih morda najbolj vnebovpijoč slučaj ljudske zahtevnosti in podlosti. Vojne je konec že več kot preu enim letom, torej ni nobenega razloga, da drže naše ljudi še dalje v svojem vjetništvu. Odkar so se Slovenci in Hrvati združili s Srbi, so postali naši vojaki po mednarodnem pravu pravzaprav prijatelji in zavezaniki Italije, kakor Srbi. Ne velja tudi izgovor, da Italija tega združenja ni priznala. Pa naj bi ga pripoznala,

zaupam na svojo vest, dušo in poštenje zakleto: Vsak Sedlar je rojen — tihotapec, pri nas ob Sotli pravimo bolj razumljivo — švercar. Vsak Sedlar je rojen, vzgojen, šolan, izmuštran in od stajerskih orožnikov in hrvatskih bandurjev stokrat prebičan švercar, od pameti zavedne mladosti do prestopa praga neskončne večnosti, kjer se neha tihotapstvo zgoraj, nadaljuje pa s odaj v družbi samega rogatega in živinsko-repega bognasvarju.

Tihotapstvo je bilo ob Sotli kot ob obmejni reki med bivšo Ogrsko ter Avstrijo že gotovo zelo star in mojim pradedom že od nekdanj nedogledno glooko vkoreninjen greh. Nekaka univerza ali visoka šola za vse panoge tihotapstva je bila že od pametiveka naša vas sedlarjevo. Ustno izročilo mojih rojstnih krajev nam zna dovolj povedati o starih in že izumrlih tobačkarjih, ki so se sredotočili ravno v Sedlarjevem.

Ko je pa ponehalo to živlensko nevarno tihotapstvo s tobačnim strupom, stopila je na njegovo mesto švercarija z vsjo štirinogato živino in v vojnem času tudi z raznim drugim blagom.

Sotla, naravna meja Hrvaške (Ogrske) in Stajerske (Avstrije) bila je pač vsled vednih kužnih bolezni med živino v bratski nam Hrvatski skoro vedno zaprta in strogo zastražena glede živinske trgovine.

(Dalje prihodnj.)

čaj je bila to njena dožnost. V resnici je pa to zječinjenje in združenje tudi priznala in sicer že spomladati leta 1917, ko se je vršil v Rimu shod takezvanih podjarmljenih narodov Avstrije. Italija in sicer italijanska vlada je organizirala ta shod, sklenila je s predsednikom Jugoslovanskega odbora, našim sedanjim ministrom zunanjih zadev dr. Anie Trumbićem dogovor, katerega bi se bila morala držati. Tako pa, ko je v prvi vrsti vsled hrabrosti Srbov in naših dobrovoljskih legij bila v Makedoniji premagana Avstrija ter je radi tega pričela razpadati tudi še laška fronta, so pozabili Lahi vse dogovore in pričeli ravnati z našimi ljudmi kakor z najhujšimi sovražniki. Mnogo naših mož je prostovoljno med bojem prestopilo k Lahom, hoteč tem potom priti do Srbov, in se v jugoslovanski legiji boriti za domovino. Lah niso pustili, da bi naši prebegleci organizirali v Italiji jugoslovanske legije, ampak so zahtevali, da se bore v laških vrstah in pod laško zastavo, kar so pa seveda naši odklonili. Tako so hoteli celo s krvjo naših ljudi delati zase reklamo in dobiček, a jim je izpodletelo, ker sedaj naš človek ni več oni polteveni suženj, kot je bil pred tisočletji, ko so ga Benežani še lahko priklenili na svoje ladje, la so jim morali vsiljati in se zanje boriti. To zavratno in podlo postopanje laške vlade z našimi jettiki je moralo srce vsakega našega človeka napočiti s srdom in z ogorčenjem.

Slednjič je tudi laška ošabnost našla svoje meje. Popustiti morajo vsaj deloma od svojih pretiranih zahtev in na zahtevo vsaj drugih česitl saten mir z našo državo. Ne domo se motili, ako rečemo, da je v znanem delu našega našega preselonsednika, da se je naša stvar z Italijo obrnua ne bolje, in da se slednjič naši jettiki vrnejo domov. V zadnjih časih se je že vrnilo mnogo jettikov in internirancev, deloma so izbežali z velikimi težavami, deloma so bili izpuščeni. Se večje množine se pričakujejo. Tukaj moramo pa zopet v našo veliko zračalo priznati, da jih nikakor ne sprejemamo, kakor bi ti revedno zaslužili in potrebovali. Od Spilja daje je njihovo potovanje v domovino prava trnjeva pot. Bolheh, sesadnan revež mora čakati v Spilju na mrzlem zraku cele ure na vlak, da ga pelje v domovino. V Mariboru istotako vse tuje in hladno. Naše vopško in civilne oblasti bi se pač morale pobrigati, da preskrba tem nesrečnejšem sprejem, kakor ga potrebujejo in zaslužijo ter jim olajšajo vrnitev v domovino. Pripočimo pa tudi občinam na deželi, da se pri vrnitvi zanje zavzamejo kolikor mogoče ter jim olajšajo začetek novega življenja v svobodni Jugoslaviji.

Davek na vojne dobičke.

Finančni minister je predložil ministrskemu svetu naredbo o davku na vojne dobičke. Po tej naredbi morsjo plačati davek vse one osebe, ki so imele v vojnem času od 1914—1919 več dohodkov, kakor so ga imele pred vojno. Pri družbah, ki so dolžne javno polagati račun, je podvržen davku tisti znesek dobička, ki se pokaže po povprečnem seznamu dobičkov, doseženih v zadnjem letu mirne dobe, ako presežek dobička presega vsoto 10.000 kron. Davek se mora plačati finančni upravi, in sicer tako, da se morajo kroge zamenjati z dinarji. Kar se tiče pravnih in fizičnih oseb, morajo plačati davek po onem znesku, ki se pokaže, v razmerju med med skupnimi dohodki, ugotovljenimi v periodi od leta 1914—1918 in med dohodkom, doseženim leta 1911; za leto 1919 pa po dohodku od leta 1911; ako je bil dohodek leta 1911 manjši kakor 20.000 kron, ali če ga sploh ni bilo, se bo računalo, da je bil dohodek tolik, to je, da je znašal 20.000 kron, ter se bo obdavčilo, ako skupni dohodki za čas od 1914—1918 ne znašajo 30.000 kron in za leto 1919 ne presegajo vsote 15.000 kron. Ne bodo se obdavčili osebni dohodki iz mesečne plače, pokojnine, dnevnic in doklad, sicer pa se bodo vpoštevali vsi dohodki, kakršnegakoli vira. Obdavčenje in izplačevanje bo odmerila finančna uprava, davčni odbori in glavni davčni odbor v Belgradu. Odmerjeni davek se bo smel zavarovati s prepovedjo in drugimi zakonitimi sredstvi. Za netočno prijavljene dohodke se bo kot kaznen moral plačati trikratni davek. Ako bi se zahtevani dokumenti ne predložili v pogled, se bo to kaznovalo z globo od 1000 do 2000 dinarjev. Plačilo tega davka zastara v petih letih.

Domače družbe bodo po tem načrtu morale plačati:

- 40% od onega zneska, ki ne presega 5% vložene glavnice;
- 50% od onega zneska, ki presega 5%, vendar ne presega 10% vložene glavnice;
- 60% od onega zneska, ki presega 10%, pa ne presega 15% vložene glavnice;
- 70% od onega zneska, ki presega 15%, pa ne presega 30% vložene glavnice;
- 80% od onega zneska, ki presega 30% vložene glavnice.

Za tuje družbe veljajo druge odredbe. Pravne in fizične osebe bodo morale plačati:

- 20% od onega zneska, ki ne presega 20.000 kron;
- 40% od onega zneska, ki znaša od 20.000 do 30.000 kron;
- 50% od onega zneska, ki znaša od 30.000 do 50.000 kron;
- 60% od onega zneska, ki znaša od 50.000 do 100.000 kron;
- 70% od onega zneska, ki znaša od 100.000 do 200.000 kron;
- 80% od onega zneska, ki znaša od 200.000 do 500.000 kron;
- 90% od onega zneska, ki je večji od 500.000 kron.

Odmerjeni davki se bodo morali plačati v treh obrokih: prvi obrok 50% v roku 30 dni, drugi obrok 25% v nadaljnjih dveh mesecih, zadnji obrok zopet v nadaljnjih dveh mesecih. Davek se bo moral plačati v gotovini ali v državni bonih, ki jim je rok že potekel. Kdor bo prijavil, da je dal kdo netočne podatke, dobi eno tretjino plačane demarne kazni. Njegovo ime pa ostane tajno.

Samostojna in ova-duštvo.

Vsak odkritosrčno zavedni Slovenec, kateri pozna in je živel v obmejnih razmerah v krajih od Radgone do zadnjega kotička na Koroškem, ki je pod jugoslovansko oskrbjo, mora priznati, da si je v teh krajih pridobila Slovenska Ljudska Stranka v boju z Nemci ter nemškutarji nepreglednih zaslug. Da so ti kraji še sploh ostali slovenski in kot taki padli v naročje Jugoslavije, je in ostane zaslug pristašev Slovenske Ljudske Stranke, ki so bili neutrudljivi in preko prezira smrti neustrašeni branitelji naših slovenskih mej proti namško vsegrabežljivim krempljem.

Da ne bomo omenjali vseh obmejnih krajev, dotaknem se samo vsej javnosti znanega Št. Ilja v Slov. gor., v katerega se je zaganjalo z vsemi človeškimi in satansko hudobnimi silami nemštvo bivše Avstrije in samega „rajha.“ Da, leta in leta je bil oblegan ta naš obmejni branik — Št. Ilj od nemškega nasilja, bojevalo se je v tem kraju nešteto narodnostnih bojev, katere bo pisala enkrat jugoslovanska zgodovina z zlatimi črkami na zmagovalno — slovensko plat naših nezabnih Št. Iljčanov. V kratki, tlačanski dobi avstrijskega zatiranja Slovencev je bil od nemštva bombardirani Št. Ilj skozi desetletja vzor in vzgled celi Sloveniji. Kaže treba vztrajati v boju za mili nam slovenski jezik, če tudi pritiska Slovenca rajhovski Nemeč luteran, hoteč ga pregnati iz rodne grude in izpod očetovega krova.

V teh neprestanih bojih za materinščino in slovensko posest so se naši Št. Iljčani tako utrdili v narodnostnem oziru, da jim lahko danes mirno prepustimo, da branijo naš jezik in zemljo še nadalje proti črno grabežljivim prstom naših sosedov iz sedanje Avstrije.

Naš obmejni Št. Ilj nam je vzgojil in zapustil celo vrsto mož, katerih imena so znana celi naši slovenski javnosti in ki bodo ostala neizbrisna za vse potomstvo kot vzgled: Tako se treba boriti z moško močjo in neustrašenostjo za materine svetinje!

Prvak med borci za slovenski in zdaj jugoslovanski Št. Ilj je obmejni rojak, vsem znani urednik in tajnik Slovenske Kmečke Zveze, g. Franjo Žebot.

Od svoje mladeniško navdušene dobe in dokler ni ebjela Št. Ilja in sosednih mu obmejnih krajev mati Jugoslavija, bil je Žebotu svet dolg boj za slovenski jezik in grudo. Koliko preganjanj je prestal ta naročni boritelj od strani Nemcev in Avstrije je znano onemu, ki je prebiral naše liste ali pa govoril s kakim obmejnim Slovincem. O narodnih zaslugah g. Žebota so javno pričali in se izpovedali naši prvaki iz vseh strank kakor: g. general Maister, dr. Rosina, dr. Korošec in drugi. Saj temeljni vogel za slovenski Maribor je poleg generala Maistra, dr. Verstovška in Rosina polagal tudi naš Žebot. Kaj da je za Jugoslavijo Žebotova beseda je priznal sama general Maister, ki se je izrazil: „Tako, kakor zna navdušeno govoriti našemu ljudstvu Žebot, ne zna nikdo.“